

Հավելված

Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԻ խորհրդի

2010 թվականի նոյեմբերի 26-ի

թիվ 34/1 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՎԵՐԱՀՄԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԲԱՆԿԻ ԱԶԱԿԱՑՈՒԹՅԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ «ԿԵՆՍԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՎՏՈՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ» ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2010 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի 11 կետը և ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2010թ. մարտի 15-ի 8/3, հունիսի 4-ի 16/9 և հունիսի 11-ի 17/7 որոշումները:

Վերահսկողության նպատակը՝ - Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Կենսական նշանակության ավտոճանապարհների բարելավում» ծրագրի միջոցների օգտագործման ուսումնասիրությունը:

Վերահսկողության առարկան՝ Ծրագրի միջոցների օգտագործմանն ուղղված գործարքներն ու ընթացակարգը:

Վերահսկողության օբյեկտները՝ «Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկ (Տրանսպերտի ԾԻԳ), «Հայաստանի ավտոմոբիլային ճանապարհների տնօրինություն» ՊՈԱԿ և ծրագրի իրականացմանն առնչվող այլ օբյեկտներ:

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածը՝ 01.01.2009թ.-ից ստուգման ավարտը:

Վերահսկողության ծավալը՝

- ծրագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է 75,035.6 հազ. ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ, որով իրականացվել է 258.4 կմ ճանապարհահատվածների վերականգնում, որը ունեցել է 43 ճանապարհների վերանորոգում: Ընտրանքային կարգով ստուգվել է 9 ճանապարհների շինարարական աշխատանքներ, գումարով՝ 3,321,982.0հազ. դրամ արժեքով (ամբողջ ծավալի 20%), որից հսկիչ չափագրման է ենթարկվել 542,598.9 հազ. դրամի աշխատանքներ
- խորհրդատվական ծառայություն՝ ստուգվել է 574 000 ԱՄՆ դոլար կամ 48 %
- գործառնական ծախսեր՝ 164 100 ԱՄՆ դոլար – ստուգվել է 100 %

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 29.06.2010թ.-01.08.2010թ.

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողության իրականացման ընթացքում կիրառվել են դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևեր, ինչպես նաև համապատասխանության, ֆինանսական և արդյունավետության (կատարողական) վերահսկողության տեսակները:

Դիտարկման փուլում և ստուգման ընթացքում իրականացվել է կազմակերպությունից ստացված տեղեկատվության ուսումնասիրություն: Արդյունքում ապրանքների, խորհրդատվական ծառայությունների, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների ձեռք բերման մրցութային գործընթացը, ներկայացված կատարողական ակտերը և դրանց մասով փաստացի վճարումները համարվել են էական: Ստուգման ընթացքում կիրառվել են ընտրանքի, տարբեր տվյալների համադրման, համեմատման մեթոդներ, կատարվել է տարբեր փաստաթղթերի և տվյալների ուսումնասիրություն:

Նշված ճանապարհներում ճանապարհային հագուստի (ասֆալտբետոնի, խճի և ավազակոպճային շերտի) կառուցման աշխատանքները չի ստուգվել, քանի որ Գերմանական տեխնիկական համագործակցության ընկերության կողմից ՀՀ վերահսկիչ պալատին հատկացված «ԳԵՈՌԱԳԱՐ» համակարգի միջոցով չափագրված առաջին արդյունքների ճշտությունն ապահովելու նպատակով ասֆալտից վերցված փորձանմուշները փորձաքննության են ուղարկվել Հայաստանում և Գերմանիայում գործող տարբեր լաբորատորիաներ, որոնցից ստացված պատասխանները պարզապես չեն համընկել: Հայաստանում գործող համապատասխան փորձաքննություն իրականացնող ընկերության տված եզրակացության արժանահավատության կասկածների պարագայում չափագրման ամբողջական աշխատանքները հնարավոր չի եղել շարունակել: Աշխատանքները չեն ստուգվել նաև ՀՀ վերահսկիչ պալատում փորձագիտական լաբորատորիայի բացակայության պատճառով:

Վերահսկողության արդյունքները

«Կենսական նշանակության ավտոճանապարհների բարելավում» ծրագրի շրջանակում Հայաստանի Հանրապետությունը 2009 թվականի փետրվարի 26-ին կնքված ֆինանսավորման պայմանագրի համաձայն, Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից, շուրջ 100 կմ ընդհանուր երկարությամբ տեղական նշանակության ճանապարհների վերակառուցման և վերանորոգման, ճանապարհածածկի նախագծման և ճանապարհային երթևեկության անվտանգության կարողությունների մշակման նպատակով ստացել է 25 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք վարկ (վարկ թիվ 4549-ԱՄ), իսկ տեղական նշանակության լրացուցիչ 140 կմ ճանապարհների համար 2009թ. սեպտեմբերի 4-ին կնքված վարկի համաձայնագրով Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից ստացել է 36,6 մլն ԱՄՆ դոլարի չափով լրացուցիչ վարկ (վարկ թիվ 7751-ԱՄ): Ի լրումն վարկային միջոցների, ՀՀ կառավարությունը որպես համաֆինանսավորում տրամադրել է 14,5 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք գումար:

Ծրագրում ընդգրկված ճանապարհները գտնվում են 7 մարզում և ապահովում են ճանապարհային կապ 39 համայնքների հետ:

Խորհրդատվական ծառայություններ

Կենսական նշանակության ճանապարհների ընտրված հատվածների վերականգնման համար նոր նախագծերի և բնապահպանական կառավարման պլանների նախապատրաստման և գոյություն ունեցող նախագծերի և բնապահպանական կառավարման պլանների արդիականացում

Խորհրդատվական ծառայությունների՝ գոյություն ունեցող 23,2 կմ ճանապարհների նախագծերի արդիականացում, լրացուցիչ ֆինանսավորման ծրագրի առաջին տարում նախատեսված շուրջ 45 կմ ճանապարհների նախագծերի նախապատրաստում, 2009թ. մեկնարկած շինարարական աշխատանքների թվով 25 պայմանագրերի տեխնիկական հսկում, մատուցման նպատակով ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության «Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի և «Հայաստանի ավտոմոբիլային ճանապարհների տնօրինություն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2009թ. մայիսի 5-ին անցկացվել է մրցույթ:

Մրցույթի արդյունքում հաղթող է ճանաչվել SAFEGE (Բելգիա) և IRD Engineering (Իտալիա) համատեղ ձեռնարկությունը, որին շնորհվել է պայմանագիր, որի արժեքը կատարված փոփոխություններով կազմել է 1 694 986 ԱՄՆ դոլար, այդ թվում՝ խորհրդատուի ծառայություններ՝ 1 271 240.0 ԱՄՆ դոլար, ոչ ռեզիդենտի եկամտահարկ՝ 141 248.89 ԱՄՆ դոլար, ոչ ռեզիդենտի ԱԱՀ՝ 282 497.78 ԱՄՆ դոլար:

Գործընթացի ստուգման արդյունքում պարզվել է.

SAFEGE և IRD Engineering համատեղ ձեռնարկությունը 2009թ.-ի մայիսի 15-ին 574 000 ԱՄՆ դոլար պայմանագրային արժեքով ծառայությունների մատուցման պայմանագիր է կնքել տեղական խորհրդատու «Արցախճան» ինստիտուտ ՓԲԸ-ի հետ:

«Արցախճան» ինստիտուտ ՓԲ ընկերությունը, որը իրականացրել է գլխավոր պայմանագրով նախատեսված բոլոր աշխատանքները, ստացել է այդ աշխատանքների կատարման համար նախատեսված գումարի միայն 48%-ը՝ 574 000 ԱՄՆ դոլար, իսկ խորհրդատուի միջին հաշվով երեք՝ ոչ ռեզիդենտ աշխատակիցներին աշխատավարձի և ընթացիկ ծախսերի համար վճարվել է 697 240 ԱՄՆ դոլար:

SAFEGE և IRD Engineering համատեղ ձեռնարկության հետ կնքված խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագրով նախատեսվել էր իրականացնել նախագծերի կազմման և ճանապարհների վերականգնման նկատմամբ տեխնիկական հսկում: Սակայն կատարված ստուգումը ցույց է տալիս, որ խորհրդատուն, որը պատասխանատու էր շինարարության նախագծերի կազմման և տեխնիկական հսկողության համար, պատշաճ չի

կատարել իր պարտականությունները: Նախագծային փաստաթղթերում կատարվել են բազմաթիվ փոփոխություններ: Շինարարական աշխատանքները կատարվել են թերություններով:

Արդյունքում՝ ստուգված ինը ճանապարհների վերականգնման աշխատանքները կատարվել են լուրջ խախտումներով, իսկ որոշ հատվածներ նաև ցածր որակով:

Վերլուծությունը հիմք է տալիս կարծիք արտահայտելու, որ խորհրդատվական ծառայությունները ձեռք բերելու համար բավարար չափով չի ուսումնասիրվել շուկան և ներկայացված առաջարկները, չի ապահովվել գումարի ծախսման արդյունավետությունը:

Կենսական նշանակության ավտոճանապարհների ընտրված հատվածների վերականգնում

Ծրագրի շրջանակներում 2009-2010թթ. ընկած ժամանակահատվածում նախատեսվել է իրականացնել շուրջ 240 կմ ճանապարհահատվածների վերականգնման աշխատանքներ:

«Կենսական նշանակության ավտոճանապարհների բարելավման ծրագիր» (վարկ թիվ 4549-ԱՄ) ֆինանսավորման համաձայնագրի համաձայն, ըստ որի նախատեսվել է 99,8 կմ ընդհանուր երկարության ճանապարհահատվածների վերանորոգման աշխատանքներ, կնքվել է 30 պայմանագրեր՝ 22 ընկերությունների հետ: Կնքված պայմանագրերով փաստացի իրականացվել է 118,4 կմ երկարությամբ ճանապարհահատվածների վերանորոգման աշխատանքներ:

Ծրագրի համար հատկացված վարկի չօգտագործված միջոցների հաշվին իրականացվել է «Սերս-Մարտիրոս-Չառիբափ» կմ 0+000 – կմ 11+385 և «Արմավիր-Իսահակյան-Գյումրի» կմ 18+850 – կմ 25+956 ավտոճանապարհների վերանորոգման աշխատանքներ, որոնք նախատեսված չեն եղել ծրագրով, իսկ դրանց գծով գոյություն ունեցող նախագծերի արդիականացումը կատարվել է ծրագրով խորհրդատվական ծառայությունների համար նախատեսված միջոցների հաշվին:

Վերը նշված ճանապարհահատվածների՝ «Արմավիր-Իսահակյան-Գյումրի», «Սերս-Մարտունի-Չառիբափ» և «Բռնակոթ-Սիսիան» վերանորոգման նախագծերը և բնապահպանական կառավարման պլանը մշակվել է դեռևս 2007-2008թթ., որոնք տարիների հետ կորցրել են պիտանիությունը:

«Կենսական նշանակության ավտոճանապարհների բարելավման ծրագրի համար (վարկ թիվ 7751-ԱՄ) լրացուցիչ ֆինանսավորում» վարկային համաձայնագրով նախատեսվել է իրականացնել շուրջ 140 կմ տեղական նշանակության լրացուցիչ ճանապարհ, որից 2009թ.-ի ընթացքում՝ 46,9 կմ: Փաստացի իրականացվել է 40,4 կմ երկարությամբ ճանապարհահատվածների վերանորոգման աշխատանքներ: Ծրագրով նախատեսված 15 ճանապարհներից 2-ի՝ «Ղարիբջանյան-Ախուրիկ» և «Սիսիան-Ագիթու»

վերաբերյալ մրցույթ չի կազմակերպվել և աշխատանքներ չի իրականացվել: Չնայած այն հանգամանքին, որ նշված ճանապարհների վերաբերյալ նախագծերը նախապատրաստվել է դեռևս 30.06.2009թ.-ին, դրանք մինչև ստուգման պահը՝ 20.07.2010թ., չեն օգտագործվել: Հարցը մտահոգության տեղիք է տալիս, քանի որ նշված նախագծերը ժամանակի հետ կորցնում են իրենց պիտանիությունը և արդիականացման անհրաժեշտությունը դառնում է անխուսափելի, պահանջելով բյուջետային լրացուցիչ ծախսեր:

Ծրագրով 2009թ.-ին նախատեսված աշխատանքների կատարման համար կնքվել է 13 պայմանագիր՝ 8 ընկերությունների հետ: Մնացած աշխատանքները, շուրջ 93,2 կմ, նախատեսվել է իրականացնել 2010թ.-ին:

Ծրագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է 75,035.6 հազ. ԱՄՆ դոլար, որից 61,436.5 հազ. ԱՄՆ դոլարը տրամադրվել է Համաշխարհային բանկի կողմից, իսկ 14,599.1 հազ. ԱՄՆ դոլարը՝ ՀՀ-ի կողմից:

Ճանապարհների վերականգնման աշխատանքներն իրականացնող կապալառուների ձեռք բերումը կատարվել է ազգային մրցակցային մրցույթի եղանակով /NCB/, որի համար մրցութային փաստաթղթերը նախապատրաստվել է Համաշխարհային ստանդարտ մրցութային փաստաթղթերի հիման վրա:

Մրցույթում ցածր գին առաջարկելու արդյունքում հաղթող ճանաչվելուց հետո կնքված 43 պայմանագրերից 28-ում (65%) կատարվել է գների և ծավալների փոփոխություն, որի արդյունքում պայմանագրային գներն ավելացել են մինչև 30%-ով: Ակնհայտ է, որ պայմանագրերում կատարված փոփոխությունների հետևանքով ավելացված պայմանագրային արժեքների և ծավալների համար պահանջվող չափանիշները մրցույթում հաղթող ճանաչված մի շարք հայտատուների համար այլևս չէին բավարարի հաղթողի կարգավիճակում մնալու համար:

Կենսական նշանակության ավտոճանապարհների բարելավման ծրագրով նախատեսված ճանապարհահատվածների վերականգնման աշխատանքների ստուգմամբ պարզվել է, որ նախագծերում և կառուցված ճանապարհներում առկա են թերություններ և հավելագրումներ:

Վերակառուցված ճանապարհների վրա հայտնաբերված թերությունները պայմանավորված է կապալառուների աշխատանքի ցածր մակարդակով: Ծրագրում ընդգրկված մի շարք ճանապարհների վերանորոգման աշխատանքները իրականացվել է որակական թերություններով: Այսպես.

- «Փոքր Այրում-Մեծ Այրում-Ճոճկան կմ6+000-կմ9+820» ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 14.05.2009թ.-ին «Լևոն Երկրորդ» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-15/2009 Լոտ 2 պայմանագիրը՝ 353,322.1 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Աշխատանքների կատարման ընթացքում կազմված Փոփոխման հրահանգներով վերջնական պայմանագրային գինը սահմանվել է 414,151.9 հազ. դրամ:

Տեղում կատարված 65,434.1 հազ. դրամ աշխատանքների ծավալների ընտրանքային հսկիչ չափմամբ և տեղազննմամբ պարզվել է, որ կատարողական ակտերով տեղում փաստացի կատարվածից ավելի է հաշվարկվել և վճարվել կողմակների, ավագակոպճային ենթաշերտի կառուցման, բնահողի հետլիցքի, կողմակների քանդման, Փ1000մմ խողովակի գլխամասի բետոնե ուղղորդ թևերի կառուցման աշխատանքների ծավալները: Հավաքովի երկաթբետոնյա ջրահեռացման վաքերի և հավաքովի բետոնյա եզրաքարերի փոխարեն կառուցվել են միաձույլ բետոնե վաքեր և եզրաքարեր: Բացի այդ, տեղադրված մետաղական խողովակները նախկինում օգտագործված խողովակներ են:

Նշված խախտումների արդյունքում կատարողական ակտերով տեղում փաստացի կատարվածից ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 13,614.2 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

- **«Մերս-Մարտիրոս-Ջառիթափ կմ7+788 – կմ11+385»** ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 24.07.2009թ-ին «Կապանի ՃՀԸ» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-18/2009 Լոտ 1 պայմանագիրը՝ 440,096.9 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Աշխատանքների կատարման ընթացքում կազմված Փոփոխման հրահանգներով վերջնական պայմանագրային գինը սահմանվել է 440,096.9 հազ. դրամ:

Նախագծային ծավալների ճշտության ստուգմամբ պարզվել է, որ ծակոտկեն ա/բ հարթեցնող շերտի ծախսի նորման 100քմ-ի համար ՇՆուԿ-ով սահմանված 7.05 տ փոխարեն ընդունվել է 7.2տ:

Տեղում կատարված 19,676.86 հազ. դրամի աշխատանքների ծավալների ընտրանքային հսկիչ չափագրմամբ պարզվել է, որ կատարողական ակտերով տեղում փաստացի կատարվածից ավելի են հաշվարկվել հողային աշխատանքների, կողային առուների, կողմակների պատրաստման և նշագծման աշխատանքների ծավալները: Բացի այդ, տեղադրված մետաղական խողովակները նախկինում օգտագործված խողովակներ են:

Նշված խախտումների արդյունքում ավելի է հաշվարկվել 5,275.9 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

- **«Մ-2 Կավճուտ-Գեղավանք, կմ 0+000 – կմ 2+500»** ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 15.09.2009թ-ին «Կապանի ՃՀԸ» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-AF-7/2009 Լոտ 1 պայմանագիրը՝ 412,332.9 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Նախագծային ծավալների ճշտության ստուգմամբ պարզվել է, որ ծակոտկեն ա/բ հարթեցնող շերտի ծախսի նորման 100 քմ համար ՇՆուԿ-ով սահմանված 7.05 տ փոխարեն ընդունվել է 7.2տ:

Տեղում կատարված 74,394.6 հազ. դրամի աշխատանքների ծավալների ընտրանքային հսկիչ չափագրմամբ պարզվել է, որ կատարողական ակտերով տեղում փաստացի կատարվածից ավելի է հաշվարկվել կողային առուների, կողնակների պատրաստման և դիտահորերի նորոգման աշխատանքների ծավալները: Տեղադրված մետաղական խողովակները նախկինում օգտագործված խողովակներ են:

Նշված խախտումների արդյունքում ավելի է հաշվարկվել 5,523.69 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

- **«Մ-2 Կավճուտ-Գեղավանք, կմ2+500 – կմ6+000»** ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 15.09.2009թ-ին «Կապանի ՃՇՇ» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-AF-7/2009 Լոտ 2 պայմանագիրը՝ 543,818.7 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Նախագծային ծավալների ճշտության ստուգմամբ պարզվել է, որ ծակոտկեն ա/բ հարթեցնող շերտի ծախսի նորման 100 քմ համար ՇՆուԿ-ով սահմանված 7.05 տ փոխարեն ընդունվել է 7.2 տ:

Տեղում կատարված 127,946.8 հազ. դրամի աշխատանքների ծավալների ընտրանքային հսկիչ չափագրմամբ պարզվել է, որ կատարողական ակտերով տեղում փաստացի կատարվածից ավելի է հաշվարկվել հողային և կողային առուների աշխատանքների ծավալները: Բացի այդ, տեղադրված մետաղական խողովակները նախկինում օգտագործված խողովակներ են:

Նշված խախտումների արդյունքում ավելի է հաշվարկվել 6,946.3 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

- **«Մ6-Գսեղ-Չկալովկա կմ0+000-կմ2+440»** ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 04.05.2009թ-ին «Թումանյանի ՃՇՇՁ» ԲԲԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-2/2009 Լոտ 1 պայմանագիրը՝ 144,860.8 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Կատարված փոփոխությունների արդյունքում պայմանագրի վերջնական գինը սահմանվել է 154,430.5 հազ. դրամ:

Տեղում կատարված 90,326.3 հազ. դրամի աշխատանքների ծավալների ընտրանքային հսկիչ չափագրմամբ պարզվել է, որ կատարողական ակտերով տեղում փաստացի կատարվածից ավելի է հաշվարկվել բնահողի հանույթի և ճանապարհածածկույթի պատրաստման աշխատանքների ծավալները, ինչի արդյունքում կատարողական ակտերով ավելի է հաշվարկվել 3,011.9 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

- **«Հ-17 Արմավիր-Իսահակյան-Գյումրի կմ18+850-կմ22+800»** ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 27.07.2009թ-ին «Կոտայքի ՃՇՇ» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-17/2009 Լոտ 1 պայմանագիրը՝ 360,480.968 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Նախագծային ծավալների ճշտության ստուգմամբ պարզվել է, որ ծակոտկենն ա/բ հարթեցնող շերտի ծախսի նորման 100 քմ համար ՇՆուԿ-ով սահմանված 7.05 տ փոխարեն ընդունվել է 7.2 տ, որի հետևանքով կատարողական ակտերով ավելի է հաշվարկվել 1,401.3 հազ. դրամ, որը ենթակա վերականգնման:

- **«Հ-3 Երևան-Գառնի-Գեղարդ (կմ10+770-կմ13+900)»** ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 11.09.2009թ-ին «Կոտայքի ՃՀ» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-AF-10/2009 պայմանագիրը՝ 310,579.8 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Աշխատանքների կատարման ընթացքում կազմված փոփոխման հրահանգներով վերջնական պայմանագրային գինը սահմանվել է 353,907.1 հազ. դրամ:

Նախագծային ծավալների ճշտության ստուգմամբ պարզվել է, որ ծակոտկենն ա/բ հարթեցնող շերտի ծախսի նորման 100 քմ համար ՇՆուԿ-ով սահմանված 7.05 տ փոխարեն ընդունվել է 7.2 տ ինչի հետևանքով ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 8.7 տ ա/բ հարթեցնող շերտի տեղադրման աշխատանքները՝ գումարով 490.7 հազ դրամ:

Նախագծով նախատեսվել էր մեկ հատ կամրջի վերանորոգման աշխատանքներ, որի պայմանագրային գինը սահմանվել է 13,440.0 հազ. դրամ: Այդ աշխատանքների նախահաշվային արժեքը կազմել է 16,546.6 հազ. դրամ: Աշխատանքներն իրականացնելիս առաջացել է կամրջի վերանորոգման աշխատանքների ծավալների փոփոխության անհրաժեշտություն: Փոփոխության հրահանգով կամրջի վերանորոգման աշխատանքների պայմանագրային գինը սահմանվել է 42,476.52 հազ. դրամ: Փոփոխված ծավալներով կամրջի վերանորոգման աշխատանքների նախահաշվային արժեքը նախագծային կազմակերպության կողմից հաշվարկվել է 44,756.0 հազ. դրամ: Հաշվի առնելով այն փաստը, որ նշված 44,756.0 հազ. դրամ նախահաշվային արժեքով աշխատանքներից 16,546.6 հազ. դրամ նախահաշվային արժեքով աշխատանքները կապալառուն ստանձնել էր կատարել 13,440.0 հազ. դրամով, հետևաբար, փոփոխություններից հետո կամրջի վերանորոգման աշխատանքի գինը պետք է ավելացվեր 28,209.4 հազ. դրամով, այնինչ ավելացվել է 29,036.5 հազ. դրամով, կամ ավելի 827.12 հազ. դրամով:

Այսպիսով՝ թույլ տրված խախտումների հետևանքով ավելի է վճարվել 1,317.8 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

- **«Հ-17 Արմավիր-Իսահակյան-Գյումրի կմ22+800-կմ25+956»** ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 14.07.2009թ-ին «Թալինի ԱՏՃ» ՓԲԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-17/2009 Լոտ 2 պայմանագիրը՝ 295,822.6 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Կատարված թվով 2 փոփոխությունների արդյունքում վերջնական պայմանագրային գինը սահմանվել է 313,867.6 հազ. դրամ:

Լաբորատոր հետազոտությունների արդյունքներից ելնելով, տեխնիկական մասնագրերի պահանջներին համապատասխան, ա/բ ծածկույթի պատրաստման գներից կատարվել է 198.7 հազ. դրամի նվազեցում:

Նախագծային ծավալների ճշտության ստուգմամբ պարզվել է, որ ծակոտկենն ա/բ հարթեցնող շերտի ծախսի նորման 100 քմ համար ՇՆուԿ-ով սահմանված 7.05 տ փոխարեն ընդունվել է 7.2 տ:

Տեղում կատարված 8,350.9 հազ. դրամի աշխատանքների ծավալների ընտրանքային հսկիչ չափագրմամբ պարզվել է, որ կատարողական ակտերով փաստացի կատարվածից ավելի է հաշվարկվել կողային առուների պատրաստման աշխատանքների ծավալները: Նշված խախտումների արդյունքում ավելի է վճարվել 1,424.6 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

- «Լոտ 1, Փոքր Այրում-Մեծ Այրում-Ճոճկան կմ1+984-կմ6+000» ավտոճանապարհի վերանորոգման աշխատանքների կատարման համար 08.05.2009թ-ին «Սահակյանշին» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է CW-NCB-15/2009 Լոտ 1 պայմանագիրը՝ 300,565.2 հազ. դրամ պայմանագրային գնով:

Աշխատանքների կատարման ընթացքում կազմված Փոփոխման հրահանգներով վերջնական պայմանագրային գինը սահմանվել է 332,673.6 հազ. դրամ:

Տեխնիկական մասնագրերի պահանջներից ելնելով կատարվել է պայմանագրային գնի նվազեցում 636.84 հազ. դրամի չափով:

Նախագծային ծավալների ճշտության ստուգմամբ պարզվել է, որ ծակոտկենն ա/բ հարթեցնող շերտի ծախսի նորման 100 քմ համար ՇՆուԿ-ով սահմանված 7.05 տ փոխարեն ընդունվել է 7.2 տ, որի հետևանքով ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 4.7 տ ա/բ հարթեցնող շերտի տեղադրման աշխատանքներ:

Տեղում կատարված չափագրմամբ պարզվել է, որ տեղադրված մետաղական խողովակները նախկինում օգտագործված խողովակներ են:

Նշված խախտումների արդյունքում կատարողական ակտերով ավելի է հաշվարկվել և վճարվել 701.66 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:

Վերահսկողության ընթացքում ստուգված 9 ծրագրերի ամփոփ տարբերակը բերված է հավելված 1-ում:

Կենսական նշանակության ճանապարհների բարելավման ծրագրում ընգրկված տասը ճանապարհահատվածների վերականգնման աշխատանքներ իրականացնող կապալառուների ձեռք բերման նպատակով 2009թ. օգոստոսի 24-ին ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության «Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի կողմից կայացվել է ազգային բաց մրցույթ: Մրցույթում ընդգրկված ճանապարհահատվածներից «Գեղավանք Կավճուտ» ՄՇ կմ 0+000-կմ 6+000 և «Ճամբարակ-Վահան» կմ 0+000 -կմ 6+000 ճանապարհահատվածները բաժանվել են երկուական

բաղադրամասի (լոտի), իսկ մյուս ութ ճանապարհահատվածները դիտվել են առանձին միավոր:

Չնայած այն հանգամանքին, որ մրցութային փաստաթղթերում ամրագրվել է պահանջ, ըստ որի երկու կամ երեք լոտով որակավորված լինելու համար հայտատուն պետք է իրականացներ ճանապարհների շինարարության/վերականգնման աշխատանքների տարեկան ծավալ՝ իր հայտում ներառած լոտերի համար սահմանված գումարների հանրագումարից ոչ պակաս, ունենար աշխատանքներ իրականացնելու պայմանագրեր՝ յուրաքանչյուրը ոչ պակաս, քան իր հայտում ներառված համապատասխան լոտերի համար սահմանված գումարը և պետք է ունենար պահանջվող սարքավորումներ՝ տվյալ լոտերում նշված քանակին համապատասխան, մրցութային փաստաթղթերում չի ամրագրվել որակավորման չափանիշներ միևնույն մրցույթի շրջանակում մի քանի ճանապարհային հատվածների վերանորոգման աշխատանքներին մասնակցել ցանկացող հայտատուների համար, ինչը խեղաթյուրել է մրցույթի գործընթացը և դրա համար սահմանված չափանիշները: Անցկացվող մրցույթի շրջանակում տարբեր ճանապարհային հատվածների վերականգնման աշխատանքներին մասնակցելու համար հայտատուների կողմից ներկայացվել է նույն սարքավորումների վերաբերյալ տեղեկանքը, իսկ ճանապարհների վերանորոգման վերաբերյալ՝ նույն կատարողական ակտերը, և դարձել հաղթող՝ միևնույն մրցույթի շրջանակում անցկացվող մի քանի ճանապարհային հատվածների վերանորոգման աշխատանքներում:

2010թ. առաջին կիսամյակում ոչ մի պայմանագիր չի կնքվել և ոչ մի ճանապարհ չի վերանորոգվել, պայմանագրով անհրաժեշտ վճարումների անհրաժեշտություն չի առաջացել, սակայն «Կենսական նշանակության ճանապարհների բարելավում» ծրագրի ծախսերը հոգալու պատրվակով, 2010թ. մարտ ամսին հատուկ հաշվում ունենալով 3,5 մլն ԱՄՆ դոլար մնացորդ, ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության «Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի կողմից ծրագրի ֆինանսավորման հաշվից դուրս է բերել ևս 4 մլն ԱՄՆ դոլար: Արդյունքում՝ հատուկ հաշվի մնացորդը 2010թ. երկրորդ եռամսյակում միջին հաշվով կազմել է 7,3 մլն ԱՄՆ դոլար (շուրջ 2.701,0 մլն դրամ), որը Հայաստանի Հանրապետությանը բերել է լրացուցիչ պարտավորության վճար՝ վարկի օգտագործման գումարի նկատմամբ տարեկան 0,25%-ի չափով:

Եզրակացություն

- Միջոյթում ցածր գին առաջարկելու արդյունքում հաղթող ճանաչվելուց հետո կնքված 43 պայմանագրերից 28-ում (65%) կատարվել է գների և ծավալների փոփոխություն, որի արդյունքում պայմանագրային գներն ավելացել են մինչև 30%-ով:
- Ճանապարհների շինարարության ընթացքում կատարված փոփոխություններն առաջացել են հիմնականում նախագծային ընկերությունների կողմից կազմված վատ նախագծերի պատճառով:
- Ստուգվել է ինը ճանապարհների համար հատկացված 3,321,982.0 հազ. դրամից 542,598.9 հազ. դրամ արժեքով աշխատանքներ, որոնցում թույլ տրված խախտումները կազմել են 39,217.4 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման:
- SAFEGE և IRD Engineering համատեղ ձեռնարկությունը, որը պատասխանատու էր շինարարության տեխնիկական հսկողության համար, պատշաճ կերպով չի կատարել իր պարտականությունները: Շինարարական աշխատանքները կատարվել են ոչ լիարժեք: Պետական միջոցների ծախսը չի ապահովել ակնկալվող արդյունավետությունը:
- Ճանապարհների վերականգնման աշխատանքները արդյունավետ և բարձր որակով, ինչպես նաև պահանջվող փաստաթղթերի համապատասխան կատարման ուղղությամբ տեխնիկական աուդիտի կողմից պայմանագրով նախատեսված պահանջները չի կատարվել, սակայն պայմանագրով նախատեսված գումարը վճարվել է ամբողջությամբ:
- Խորհրդատուի աշխատանքները, որի արժեքը 1 271 497 ԱՄՆ դոլար է, ենթախորհրդատուն պարտավորվել է կատարել 574 000 ԱՄՆ դոլարով: Գումարի տարբերությունը՝ 697 240 ԱՄՆ դոլար ուղղվել է խորհրդատուի երեք ոչ ռեզիդենտ աշխատակիցների աշխատավարձի և ընթացիկ ծախսերի վճարմանը:
- Հատուկ հաշվի մնացորդը 2010թ. երկրորդ եռամսյակում միջին հաշվով կազմել է 7,3 մլն ԱՄՆ դոլար (շուրջ 2.701,0 մլն դրամ), որը Հայաստանի Հանրապետությանը բերել է լրացուցիչ պարտավորության վճար՝ վարկի օգտագործման գումարի նկատմամբ տարեկան 0,25%-ի չափով:

Առաջարկություններ

ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությանը և «Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկին

- Ձեռնարկել միջոցառումներ՝ շինարարական աշխատանքների տեխնիկական վերահսկման որակը բարձրացնելու ուղղությամբ:
 - Բացառել նախագծային ընկերությունների կողմից նախահաշիվների պարբերաբար փոփոխման պրակտիկան:
 - Նախագծային ընկերությունների աշխատանքն ընդունելուց առաջ կատարել մանրակրկիտ գնահատում:
- Ապահովել ստուգման ընթացքում հայտնաբերված ծավալագնային հավելագրման արդյունքում պետությանը հասցված վնասի՝ գումարով 39,217.4 հազ. դրամ, վերականգնումը:
- Ձեռնարկել միջոցներ վերահսկողության արդյունքում հայտնաբերված գումարները ՀՀ պետական բյուջե վճարելու ուղղությամբ: Վերականգնման ենթակա գումարները ՀՀ պետական բյուջե փոխանցելիս եկամտային հաշվի սկզբում նախապես նշել «96» կոդը:
- «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի գ) ենթակետի համաձայն մեկամսյա ժամկետում Վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկություն՝ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ:

Համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ իրականացրած ճանապարհների հիմնանորոգման աշխատանքների վերահսկողությամբ արձանագրված խախտումները՝ ըստ կազմակերպությունների

հազ. դրամ

h/h	Շին. կազմակերպության անվանումը	Օբյեկտի անվանումը	Հատկացված գումարի չափը	Ստուգված ծավալի գումարը	Արձանագրված խախտումները
1	«Կապանի ճՇՇ» ՍՊԸ	Սերս-Մարտիրոս-Ջառիթափ կմ7+788-կմ11+385	440,096.9	19,676.0	-Ծավալագնային հավելագրում 5,275.95 հազ. դրամ
2	«Կապանի ճՇՇ» ՍՊԸ	Ս2-Կավճուտ-Գեղավանք կմ0+000-կմ2+500	410,690.7	74,394.6	-Ծավալագնային հավելագրում 5,523.64 հազ. դրամ
3	«Կապանի ճՇՇ» ՍՊԸ	Ս2-Կավճուտ-Գեղավանք կմ2+500-կմ6+000	542,518.3	127,946.8	-Ծավալագնային հավելագրում 6,946.25 հազ. դրամ
4	«Կոտայքի ճՇՇ» ՍՊԸ	Հ-17 Արմավիր-Իսահակյան-Գյումրի կմ18+850-կմ22+800	360,481.0	67,261.1	-Ծավալային հավելագրում 1,401.32 հազ. դրամ
5	«Կոտայքի ճՇՇ» ՍՊԸ	Հ3, Երևան-Գառնի-Գեղարդ կմ10+770-կմ13+900	353,907.1	66,031.2	-Ծավալագնային հավելագրում 1,317.84 հազ. դրամ
6	«Լևոն երկրորդ» ՍՊԸ	Փոքր Այրում–Մեծ Այրում–Ճոճկան կմ6+000–կմ9+820	414,151.9	65,434.1	-Ծավալագնային հավելագրում 13,614.2 հազ. դրամ
7	«Թումանյանի ճՇՇԶ» ԲԲԸ	Ս6–Դսեղ-Չկալով կմ0+000–կմ2+440	154,430.5	90,326.3	-Ծավալագնային հավելագրում 3,011.9 հազ. դրամ
8	«Թալինի ԱՏՃ» ՓԲԸ	Հ-17 Արմավիր-Իսահակյան-Գյումրի կմ22+800-կմ25+956	313,668.9	8,351.0	-Ծավալային հավելագրում 1,424.59 հազ. դրամ
9	«Սահակյանշին» ՓԲԸ	Փոքր Այրում–Մեծ Այրում–Ճոճկան կմ1+984–կմ6+000	332,036.7	23,177.8	-Ծավալագնային հավելագրում 701.66 հազ. դրամ
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		3,321,982.0	542,598.9	-Ծավալագնային հավելագրում 39,217.4 հազ. դրամ